

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.)

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS

ZSIVKOVITS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részvtárs.-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A munkások fegyelmi bírósága.

Miskolcz, 1905. szept. 16.

(§§.) A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a munkás nép jó barátja volt mindig s szeretjük hinni, hogy ez a jóindulat vezette akkor is, mikor a vasuti munkások érdekeinek biztosítékául a fegyelmi bíróságok intézményét megalakította.

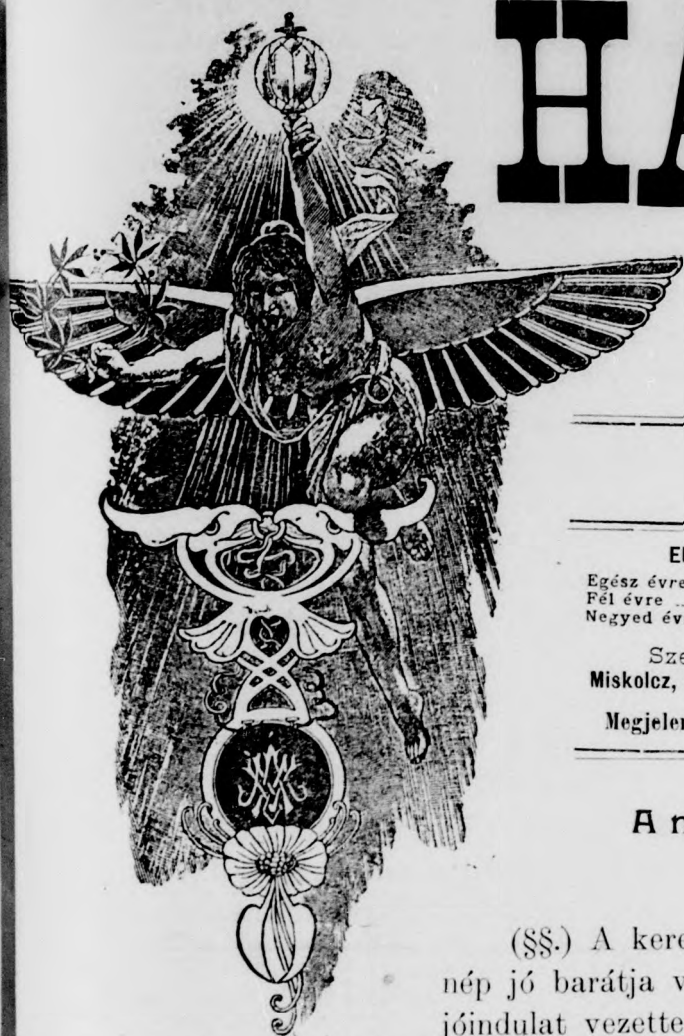
Ez idő szerint ennek az intézménynek még csak a várát, az irányelveit és a szervezetére vonatkozó főbb intézkedéseket ismerjük, mert a rá vonatkozó közelebbi szabályzat kidolgozása az igazgatóságra bízott s az így csak később fog napvilágot látni.

Az irányelvek főbb vonásaikban ismereteseek lévén, azokat a következőkben fogjuk véleményünk kinyilvánításával kapcsolatban szóvá tenni.

A fegyelmi bíróság illetékessége alá csupán azon munkások tartoznak, a kik a nyugbér-pénztárnak tagjai, vagyis szerzett jogok élvezetében állanak s így helyes és czélszerű dolog az, hogy ily egyének komoly természetű ügyeiben, a mikor esetleg a szerzett jogok teljes elvesztése jöhet szóba, — a néha talán önkénykedésre hajló főnök ítélkező jogának mellőzésével egy külön bíróság állíttassék fel, amely inkább garanciát nyújt a részrehajlatlan és helyes ítélet meghozatalára.

Ebből a szempontból bírálva az intézményt, annak célzatát helyesnek és elfogadhatónak kell mondanunk.

A bíróságok felállítása tekintetében a miniszter elve az, hogy egy-egy ilyen bíróság illetékessége alá legalább 200 munkás tartozzék s amelyik szolgálati főnökség kötelékében a bíróság illetékessége alá tartozó munkások száma a 200-at eléri, ott azon szolgálati főnökség kebelében külön bíróság alakítandó.

Ez utóbbi esetben a bíróságnak hivatalból elnöke az illető szolgálati főnök, más esetekben pedig, t. i. mikor egy bizonyos területre szerveztetik egy bíróság, akkor az elnököt az üzletvezető nevezi ki három évi időtartamra.

A bíróság az elnökön kívül hat tagból áll. Hármat a végleges alkalmazottak közül ugyancsak 3 évre az üzletvezető nevez ki, míg hármat a bíróság illetékessége alá tartozó munkások választanak három évi megbizatással akár saját maguk, akár a végleges alkalmazottak köréből.

Ennél a pontnál kissé meg kell állnunk, mert a rendelkezést nem tartjuk teljes egészében helyesnek és megfelelőnek abból a szempontból, hogy a tervezet célzatának minden irányban elég legyen téve. A bíróság szervezete, illetve a tagok megválasztása tekintetében előirt rendelkezés nem fedi nemzetünk szerint azt az intencziót, hogy

a felállítandó fegyelmi bíróságok úgy az érdekelt munkást, mint a köztudatot kielégítő precíz ítéleteket hozzanak. Nem fedi pedig azért, mert megengedi, — bárha vagylagosan is, — hogy a választott tagok a fegyelmi bíróság illetékessége alá tartozó munkások sorából is kikerülhetnek. Kérdezzük most már, hogy az az egyszerű munkás, aki az előadott tényeket csak felszínesen vagy pedig különféle érzelmi motivumok behatása alatt, tehát a komoly lényeg átértése nélkül ítéli meg, hogyan tudjon a megkívánt elfogulatlanság és igazságos ítélőképesség ama magaslatára emelkedni, amely a köztudatot kielégítő ítélethozatal lényeges előfeltételét képezi?!

Ilyen szervezet mellett már szinte előre látni lehet a fegyelmi bíróságok sorsát.

A választott munkástagoknak a bíróság ülésein nyilvánított helytelen véleményét a minden valószínűség hivatalnokok sorából kinevezett arra való

TÁRCZA.

Regény.

*Egy férfi, meg egy lány
Szerelmes tavasznap biborszín alkonyán
Az almafa alatt,
Amelyen most fakadt
Pilleszárnyu, habos, szűzifehér virág,
Egymást átölelve
Csóktól részegedve
Áhitattal mondják a legszentebb imát:
Szerellek! szerellek téged mind örökre!*

*Egy férfi, meg egy asszony
Förgeteges, havas, boros téli napon
A kandalló előtt
Melynek rácsa mögött
Pilleszárnyu, jálszi tűzszikrák röpdösnek
Egymást ellaszilva
Kihülve, csalódva
Elkövetik szóval a legnagyobb vételt:
Gyűlöllek! gyűlöllek mindörökre téged!*

* Zalai Masa.

A bunda.

* A játékterem káprázatos fényében selyemruhás dámák, frakos urak tolongtak az asztalok körül. Mindenki játszott s a rouge et noir és trente et quarant esélyeinek forgandósága szerint hol itt, hol ott dülemlt fel egy-egy kis aranyhalom. A nagy küzdelemben csak Armand Dorier, az én amerikai barátom nem vett részt. Ott állt mögöttem s nyugodtan, gunyos mosolylyal nézte a croupier k és szerencsevadászok harcát, mintha soh'se ismerte volna a rouelette izgalmait. Rosz indulatu szerija közepébe kerültem, szakadatlanul a vörös jött ki, én pedig a játékos konok ragaszkodásával a fekete színre kockáztattam aranyaimat. Már a huszadik tétet vesztettem, mikor Dorier beleavatkozott:

— Ugyan hagyja már abba, hisz látja, hogy nem megy. Jőjjön inkább egy kis sétára a parkba.

Szót fogadtam s néhány percz mulva a klub körül elterülő park fasoraiban járkálva szivtuk az ózondus levegőt. Dorier folytatta a korholást.

tagok le fogják szavazni minden esetben az igazság érdekében, ami ellen-szenvet fog kelteni a munkások sorában, hová a választott tagok útján ezen kulissza-titkok okvetlenül ki fognak szivárogni. Ez aztán lassanként lejárhatja az egész intézményt s a jogok és érdekek védbástyája helyett gyűlölt fórummá változik.

Nézetünk szerint az intézmény úgy felelt volna meg teljesen az intenczióknak, ha úgy a kinevezett, mint a választott tagokra nézve kimondatott volna, hogy csakis olyan hivatalnokok jöhetnek kinevezés vagy választás alá, a kik szolgálati beosztásuknál fogva szerzett tapasztalataik alapján egy fegyelmi bíróság kebelében helyet foglalhatnak.

A munkások érdeke ezzel épen nem volna sértve, mert hiszen felerészben a bizottság az ő bizalmukból megbízáshoz jutott hivatalnokokból állana, a kik általában véve helyesebb elvek szerint

tudnák ott érdekeiket megvédeni, mint a munkások.

Általánosságban még azt sem tudjuk helyeselni, hogy a fegyelmi bíróság csak egyetlen fórummal szerveztetett. Mi szivesebben láttuk volna a kérdés olyatén megoldását, hogy az elbocsátás joga hagyatott volna meg a szolgálati főnökök kezében s a fegyelmi bíróság, mint másodfoku és végérvényesen döntő felelősségi fórum állított volna be.

Ez egyrészt biztosítékul szolgált volna arra, hogy a szolgálati főnökök az ítéletük felülbírálatának következményeit szem előtt tartva, jobban meggondolva gyakorolnák a legsúlyosabb büntetés alkalmazására adott jogukat, az alkalmazottnak pedig mód adatnék a sérelmesnek vélt határozat ellen jogorvoslattal élni. Ilyen szervezet mellett teljesebb egészet képezne a kivitelében most csonkának talált intézmény.

— Édes barátom, maga tulságosan szenvedélyesen játszik. Én jóval idősebb vagyok, többet is láttam; higgye el, nem magának való ez a játék, rossz vége lesz.

— Ön úgy beszél kedves Dorier, mintha teljesen ment volna ettől a szenvedélytől. Sohase játszik?

— Nem barátom, soha . . . azaz, hogy tizenöt esztendő óta nem teszem.

Egyideig valóságos füstfelhőket fújt maga elé illatos havannájából, aztán folytatta.

— Eleton legszomorubb estélyének története fűződik ehhez az elhatározásomhoz s az a történet itt játszódott le ezen a bájos, de mérges levegőjű helyen. Nézze csak barátom a hajamat, ugy-e érdekes. Az egyik fele koromfekete, a másik hófehér. Nos ezt az érdekességet is akkor szereztem. Nem szeretek róla beszélni, de ha nem untatom, elmondom néhány szóval, hadd okuljon belőle.

— Dehogyan untat, feleltem, áhitattal hallgatom.

— Nos barátom mondtam önnek, hogy tizenöt év óta nem játszom. Akkor Bulgáriában éltem a feleségemmel. Szép fiatal

asszony volt, előkelő házból való s kétszáz-ezer frank hozományt is kaptam vele. Szófiában volt virágzó terménykereskedésem, szorgalmasan dolgoztam s a legjobb uton voltam, hogy milliomos váljak belőlem. Azután hirtelen beütött a katasztrófa. Néhány nagy czég, amelynek sokat hiteleztem, megbukott, azaz hogy megszökött a pénzemmel. Mindenemet elvették, még a butoraimat is. Mindössze 10 ezer frankot sikerült megmentenem s egy értékes czobolyprémes bundát, a feleségemét, mely testvérek között megért ötezer frankot.

Ott hagytuk Szófiát s elhatároztuk, hogy Párizsba megyünk szerencsét próbálni néhány frankunkkal. De utbaejtettük ezt a büntanyát. Nizzában egy kis szállóban vetünk lakást s átjártunk ide szerencsét próbálni. Eleinte nyertem néhány száz frankot s egyszer elkapott a játék láza. Éreztem, hogy itt visszanyerem vagyonom egy részét. A feleségem sirva könyörgött, hogy hagyjam abba, fiatalok vagyunk még, munkával visszaszerezhetjük, ami elveszett, még ha ezt a kis tőkénket is itt hagyjuk, éhen halhatunk abban a kegyetlenül nagy városban.

Közlekedés-ügy és az alkohol.

Szept. 16.

(Folytatás.)

Ezen éttermet kezdetben nemcsak vasutasok, hanem posta-alkalmazottak is felkeresték, úgy, hogy azt bővíteni kellett. A társaság kimutatása szerint 1904. évben naponta 260, néha 400 ebéd is eladatott. Miután pedig a rendelkezésre álló termet nem lehet megnagyobbítani, tervbe vettek egy oly vasuti otthon létesítését, mely olvasó-, háló- és fürdő-helyiségekkel lesz egybekötve.

A személyzet szeszfogyasztását nagyban fokozza az erősen fűszerezett, izgató étel. Kár, hogy ezt eddig figyelembe sem vették. Kezdetben, mikor a fogyasztók régi szokásaikat, a megszokott vendéglőkben magukkal hozták, havonta átlag 2684 pohár sör fogyott. Ujabb időben már csak 1370, sőt ezen szám is napról-napra apad. Ásványvíz és limonádé kezdetben 13, illetve 5 üveg fogyott, jelenleg 1083 és 1362. Már ezen számok is mutatják, hogy mily eredmény érhető el a személyzetnél az által, ha czélszerű táplálkozásról gondoskodnak. Ép ezért kívánatos lenne,

ha ezen példa máshol is utánzásra találna. Bécsben hasonló berendezésekről már gondoskodtak. Majd ha a hivatalnoki kar és munkások szükségleteiről és pedig a nappali, háló- és étkező termekben jó ivóvíz és frissítőkről kellőképp gondoskodnak és ha olcsó és jó alkoholmentes italok kellő mennyiségben rendelkezésre állanak, akkor érkezett el az ideje annak, hogy a szeszes italok élvezetét munkaközben, valamint közvetlen a munka előtt betiltsák és hogy ezen tilalom áthágóit szigorúan megbüntessék.

Hogy a személyzet a szesz élvezetétől tartósan távol tartassék szükséges, hogy annak káros hatásairól felvilágosítsassék, valamint azon következményekről is, melyeket felelősségteljes szolgálatában maga után vonhat. Ezen feladattal legezészerűbb volna a pályatorvosokat megbizni. Magától értetődik, hogy ezen kérdéssel különösen a forgalmi szolgálatnál gyakran kell foglalkozni. E mellett még ajánlatos, hogy a különböző helyiségekben kifüggesztett hirdetésekkel és képekkel keltessék fel és tartassék ébren a személyzet érdeklődése.

A példaadás is nagy jelentőségű és pedig, ne csak a kartársak, hanem a feljebbvalók

Nem hallgattam rá. Nem is avatkozott többé bele a dolgaimba, de nem jött el velem a játékterembe se. Igaza volt. Egy héttel később, mikor estefelé kijöttem a játékteremből, mindössze tíz frankom volt. Iszonyu kétségbeesés fogott el. Mint egy őrült, úgy járkáltam ebben a parkban és nem láttam más menekülést, mint a tengert, mely már előttem is annyi szerencsétlent temetett magába. A szállóban tartoztunk s annyi pénzem se volt, hogy nőmet elvihettem volna vacsorázni. Akkor hirtelen mentőgondolatom támadt, eszembe jutott a bunda. Az utolsó szalmaszál Nem haboztam, a legközelebbi vonattal átsiettem Nizzába a feleségemhez. Mindent elmondtam neki s azt is, hogy a bunda árával még egy kísérletet akarok tenni. Nem sirt, tompa kétségbeeséssel nézte, mint veszem magamhoz a drága prémet s csak mikor már az ajtóban voltam, szólt utánam bágyadt hangon:

— Armand, ha éjtélre nem vagy itthon, tudni fogom, hogy ennek is vége.

Ügyet se vettemm reá. A bundára kétezer frankot kaptam s egy órával később lázasan zakatoló agyvelővel ismét ott ültem a

játékasztalnál. Ötszáz frankot téttem. Elvesztett. Aztán a másik, a harmadik, szinte öntudatlanul toltam magam elé az utolsó ötszáz frankot. Nyertem. Észre se vettem, az egész ott maradt. Ismét nyertem s ismét. Az arany garmadával hevert előttem. Egyszer megszólalt mellettem valaki.

— De uram, hisz ez örület! Ennyi pénzt egy sánczra kockáztatni. Vigyázzon Fortuna is megunhat ennyi vakmerőséget.

Ijedten néztem körül s úgy láttam, hogy az egész játékterem engem bámul. Száz meg száz csillogó szem meredt reám. Aztán a pénzemre vettemm egy pillantást, iszonyu sok lehetett. El akartam huzni, de valami örület kényszerített rá, hogy ott hagyjam.

A cronpier rám nézett, daczosan álltam a tekintetét, aztán halálos csendben szólt:

— Rien ne va plus!

Jéghideg futott végig a tagjaimon, a torcom összeszorult s csak a zürzavaros kiáltásra tértem ismét magamhoz.

A bankot szétugrasztották!

— Hallatlan!

— Ilyen szerencse!

Tehát nyertem. Körülbelül kétszáz ezer

is mutassanak jó példát. A szigorú mértékletesség egy maga nem elégséges az elterjedt iszákosságot mérsékelni és pedig azért, mivel a mértékletesség igen tág fogalom és a között nehéz határt vonni. Leghatásosabb példa az, melyet a szesz italoktól való teljes tartózkodással mutatnak. Minden oktatásnál jobban hat az, ha kimutatjuk, hogy a szesz italokról való teljes lemondás semmi esetre sem oly nagy áldozat, mint a milyennek azt némelyek hiszik. Mert több évi tapasztalat mutatja, hogy ezen áldozatért bő kárpótlást nyújt ama tudat, hogy ha a legfontosabb kulturkérdéssel foglalkozunk, melynek célja az, hogy a népünket rontó és azt, mint egy bilincsben tartó ivási kényszert megszüntessük. Különösen nagy fontosságú a szeszről való teljes lemondás, mivel embertársaink legnagyobb része annak zsarnoki hatalma alatt áll. Különösen nagy jelentőségű ez, ott, ahol a józanság főkövetelmény, mint a milyen a vasuti szolgálat is.

(Vége köv.)

Keresetlen őszinteségek.

VII.

Szept. 16.

Ha valaki a vasut használatánál az intézetet bármi uton-módon megkárosítja, a vasut joggal követeli a tőle elvont jövedelem meg

frankkal távoztam a klubból. Künn sötét, felhős éjszaka volt.

Örülni se tudtam a vagyonomnak, rohanam az állomásra. Fél óra múlva ott voltam a szállodában. Halkan mentem fel az első emeletre, hogy meg ne ijesszem a feleségemet. Micsoda boldogság lesz ez, ismét gazdagok vagyunk. Benyitottam. A lámpa félig le volt csavarva, feleségem ott feküdt az ágyon tágra nyílt meredt szemekkel, iszonyuan eltorzult arcvonásokkal. Az óra éppen egyet ütött.

Dorier mellől fájdalmas sóhaj szakadt fel.

— Mikor másnap reggel véletlenül a tükörbe pillantottam, a hajam egyik fele hófehér volt.

Nem untatom tovább. Kiváltottam a bundát s azóta ereklyeként őrzöm. Az a pénz szerencsét hozott. Amerikában milliókat szereztem vele; valami ellenállhatatlan érzés kényszerít rá, hogy azóta minden esztendőben vezekelni járjak ide.

Halász Zsigmond.

téritését, sőt ha csalást, vagy visszaélést követ el a vasutat használó fél, a törvényerővel bíró üzletszabályzat idevágó szakaszai alapján a vasut joggal alkalmazza a birságot is.

De hogy mi joggal birságot a vasut akkor, amikor a fél tudatlansága, járatlansága avagy sok esetben a vasut közegeinek hibája folytán történnek szabálytalanságok, erre nem felel az üzletszabályzat sehol egy szóval sem.

Pedig hogy erre számos példa van, ezt rövidesen be fogom bizonyítani.

Suba Nagy András kubikos gazda például Debreczenből Kassára igyekszik. A személypénztárnál annak rendje és módja szerint megváltja a maga és kilencz társa részére a menetjegyet. A személypénztáros az állomási táblázatból kiveszi, hogy Kassa Debreczentől a XII. zónába esik és annak alapján 12 vonalszakaszú jegyeket is ad ki. Azzal azonban, hogy Suba Nagy András, mely irányon át megy Kassára, nem törődik. Nem törődik vele, mert nincs hozzá ideje. De nem törődik vele a kalauz sem, mert hiszen Szerencsig megfelel a jegye, azontul pedig menjen a merre jól esik. Hanem ami még mindennél szebb, nem törődik vele a vasut sem, mert a rendeltetési állomások neveit rányomatja a jegyre, a használandó utirányt azonban nem. Már pedig Suba Nagy András visz magával talicskát, ásót, gyékényt és egyéb neki szükséges szerszámot, utmutatót, díjszabást, kilométermutatót azonban nem, mert hisz ez a vasut gondja és nem az övé.

Kérdem most már, mi czímen szedi be a vasut a Miskolczon át — tehát kerülő utirányon át fizetendő — és a rendes utirányon át fizetett menetdíj közötti különbség *kétszeresét*? Mi czímen szedi be *magát a különbséget*? Tartozik az az utas ismerni a vasuti irányítási szabályokat? Tartozik keresni, melyik a legrövidebb utirány? Az utas gondját kell, hogy képezze ez, vagy a vasuti alkalmazottakét? Én azt hiszem, de nem csak hiszem, hanem állítom is, hogy ily esetekben utánfizetést beszédni jogtalanság. Jogtalanság azért, mert a menetjegy váltásával szállítási szerződés kötöttik meg. Ha már most a menetjegyen határozott utirány van előírva és az utas ennek daczára más (kerülő) irányt használ, a vasut joggal szedi be a hosszabb utért esedékes magasabb díjat, mert az utiránytól való eltérés a szerződés pontjainak be nem tartása; de ha az utirány előírva nincs, az utas — nagyon természetesen — jogtalannak fogja találni, hogy önhibáján kívül menetdíj-különbözetet, póttilletéket s az ég tudja még mit nem szedjenek be rajta.

Hogy ezen visszasságon segítve legyen, azt hiszem, erkölcsi érdeke a vasutnak és anyagi érdeke az utazó közönségnek. A vasutnak nem lehet célja es feladata kétes és félremagyarázható intézkedések és eljárásokkal az utasokat anyagilag károsítani, avagy

azok járatlansága és tapasztalatlanságából hasznot húzni.

Az utazó közönséggel érintkező azon alkalmazottak pedig, akiknek utmutatása és felvilágosítása a közönség utalva van, vétkes gondatlanságot követnek el, amidőn — nem törődve a következményekkel — tájékoztatlanul hagyják, vagy téves információk adásával tévutra vezetik a hozzájuk fordulókat, okozván nekik érzékeny anyagi, az intézetnek pedig jó hírnevén hatalmas csorbákat ütő erkölcsi károkat.

Ugyancsak jogtalan és helytelen eljárás a keletbélyegzővel el nem látott jegyeket érvényteleneknek tekinteni, mert (a jegy el tulajdonítások eseteit kivéve) ennek az eljárásnak jogalapja nincs. A jegyek le vagy le nem bélyegzéseért kizárólag a kiadó személypénztár lehet felelős és ily esetekben a lebélyegzés pótlásán kívül más eljárásnak helye nincs.

A vasuti földrajz tanítása, a hálózat fekvésének ismerete, a térképen való tökéletes jártasság nagyban apasztaná az ilyes dolgokat. Ezekre tehát nagy súly volna fektetendő.

Forgách Boldizsár.

HETI KRÓNIKA.

Szept. 16.

A Zeysig-ügyben, mondhatom,
A kulimáz már teljes
És hogy kutat a rendőrség,
Az feltétlenül helyes,
Mert végre tudni kéne, hogy
Ez ügyben ki az álnok,
A szerző megvan, de ki az,
Ki háta mögött állott?

Legyen dicső úr vagy lakály,
A név s személy itt nem fő,
Akármilyen rangja, czime,
Csak gyáva pimasz volt ő.
Háttérbe búvó intrikus,
Ki titkon lázad, izgat
És pénzsóvárgó ördöggel
Rút brosurákat irat.

Meg kell hát tudni végre már
A bujkáló gaz nevét,
Ne sértse még továbbra is
Ártatlan nemzetét.
Itt nincs kimélet, nincs pardon,
A bűnös ember vesszen,
A törvény itt csak büntet, de
A nemzet itél ebben!

Turidu.

HIREK.

* **Vasutasok mozgalma.** Az államvasutak iroda-altisztjeinek mozgalmában most döntés történt, amiről hivatalosan is értesítették a mozgalom vezető bizottságának elnökét, Báthory Miklós iroda-altisztet. Az értesítés így szól:

A Magyar Államvasutaknál alkalmazásban álló iroda altiszteknek címváltozás és külön rangsorba való beosztásuk iránt kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságához intézett emlékiratuk elintézésében miniszter ur ő excellenciája ez év augusztus 12 én 53,243/IV. sz. a. kelt magas rendeleivel, arról értesít minket, hogy a Magyar Államvasutak alkalmazottait megillető hivatalos címekről és illetményeikről szóló szabályzat átdolgozása folyamatban lévén, az iroda-altisztek szóban levő kérelmét az új szabályzatnak remélhetőleg rövid idő alatt bekövetkező tárgyalása keretében kívánja méltányos megfontolás tárgyává tenni. Az általános igazgatási főosztály: Marx, miniszteri tanácsos, igazgató.

* **Meghalt jegyváltás közben.** Ma reggel Moorthalér József 32 éves, családos tűzérőrmester, aki a 16. hadosztály tűzérezredben szolgált, a kassai vasuti pénztárnál jegyváltás közben élettelenül összeesett. Mire az ügyeletes rendőrtisztviselő a rendőrorvossal a helyszínére érkezett, már csak a beállott halált konstatálhatták. Az őrmestert szívzélhűdés ölte meg.

* **Vasuti állomásvezető — nem tisztviselő.** A kir. Curia csütörtökön egy konkrét esetben kimondta, hogy a vasuti állomáskezelő, aki a vasuti üzletszabályok értelmében altisztnak minősítetik, nem sorolható a hivatalnokok közé. Kerbler Mátyás nyug. déliavasuti kapus, a Székesfehérváron megjelenő „Fehérmezei Napló” Nyílt-terében közleményt adott közre, amelyben Fodor Gyula déliavasuti állomáskezelőről azt állította, hogy nincs bizalma hozzá, mert ő még a szavazóbárczák összeszedésénél is fog gseftelni. Fodor a reá nézve meggyalázó állítás miatt bepanaszolta Kerblert. — A székesfehérvári törvényszék nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés miatt 30 korona pénzbüntetésre ítélte Kerlbert és a budapesti ítéltábla ez ítéletet helybenhagyta. A kir. Curia csütörtökön tárgyalta ez ügyet Valkó Pál előadásában. Dr. Baumgarten Izidor helyettes-korona-ügyész az ítélet megsemmisítését indítványozta, mert a nyilvános számadásra kötelezett társaságok tisztviselőinek ügye az esküdtbíró elé tartozik, az állomáskezelő pedig ugy állásánál, mint felelőségénél fogva tisztviselőnek tekintendő. A kir. Curia azon-

ban nem volt ezen a véleményen, hozzájárult az alsóbíróságok ítéletéhez és kimondta, hogy az állomáskezelő, kit az üzletszabályok altiszti rangban levőnek minősítenek, nem tisztviselő hivatalnok, miért is ügyének elbírálása a kir. törvényszék hatáskörébe tartozik.

* **Kedvezmény a kereskedelmi utazóknak.** A kereskedelmi utazók állandó panasza, hogy podgyásként föladdott mintaladáikat az illető állomásra érkezés után egy órán belül át kell venniök, de ezalatt az idő alatt legalább is be kell mutatniok igazolványaikat, mert különben a díjmérséklés élvezetétől elesnek és a rendes podgyászdíjat szedik be tőlük. Ezt a panaszt a kereskedelemügyi miniszter orvosolni kívánván, az illető szabályt a magyar királyi államvasutakon és az ezek kezelése alatt álló magánvasutakon érvényen kívül helyezte, egyben utasítván a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a többi hazai vasutnál indítson hasonló intézkedést.

* **Az osztrák északi vasut igazgatótanácsa jóváhagyta annak a beadvágnak a tervezetét,** amelyet a vasut államositása tárgyában a vasutügyi minisztériumhoz be fognak nyújtani, valamint az összes idevonatkozó számadásokat is és elhatározta, hogy a minisztériummal való tárgyalásoknál Pallavicini örgróf, társulati elnök, dr. Stein igazgatósági tag, Jeiteles vezérigazgató, Rauscher főfelügyelő és dr. Herzfeld jogtanácsos által képviselteti magát. A tárgyalások a Fremdenblatt szerint valószínűleg szeptember utolsó harmadában fognak megkezdődni.

* **Kunszentmárton-szarvasi vasut.** A kereskedelemügyi miniszter Pallós Ignác budapesti építési vállalkozónak a pusztatenyő-kunszentmártoni h. é. vasut Kunszentmárton állomásából kiágazólag Öcsöd és Békésszentdandaras községek érintésével az államvasutak Szarvas állomásáig vezetendő rendes vágányu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Bérletjegyek.** Említettük, hogy a magyar államvasutak vonalain a bérletjegyek dolgában újítás lesz. A bérletjegyeket ezentul nem a naptári évre adják ki s így minden időben megszerezhetők lesznek. Ezek a bérletjegyek egész évre, félévre és 15 napra szólnak. A nagyközönséget különösen azok a bérletjegyek fogják érdekelni, amelyek 15 napi érvénynyel bírnak, de csak a nyári hónapokban lesznek érvényesek. A három nyári hónapban kiadásra kerülő jegyek lehetővé teszik, hogy aránylag kis költséggel megtekinthető legyen az egész ország, ami turisztikai szempontból nagy jelentőséggel fog birni.

Egy ilyen 15 napra szóló és ugy személy-, mint gyorsvonatra érvényes jegyeknek az első osztályon 120, a másodikon 80, a harmadikon pedig 40 korona lesz az ára. A vasut a jövő évtől kezdve félévre szóló bérletjegyet is ad ki, az első osztályon 770, a másodikon 540, a harmadikon pedig 300 koronáért. Érdekes újítás lesz az is, hogy a nagyközönség is kap olyan igazolványt, amelynek előmutatása mellett féláru jegyet válthat. Az ilyen igazolványt egy évre lehet váltani. Fizetni kell pedig érte az első osztályon 200, a második osztályon 140, a harmadik osztályon pedig 80 koronát. A jegyek persze arczképesek lesznek.

* **Restauráció a tóketerebesi vasuti állomáson.** A tóketerebes-varannói helyiérdekű vasut menetrendjének beosztása folytán a vasut utasai, részben 2—3 óráig várakoznak a reggeli vagy déli órákban a tóketerebesi állomáson s ennek folytán helyénvaló lenne az állomáson vasuti vendéglőt létesíteni. Az illetékes hatóság most foglalkozik a kérdéssel, hogy vajjon az új restauráció az italokon kívül csak hideg étek kiszolgáltatására szorítkozzék, avagy rendes vendéglő legyen.

* **Vasuti előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Ott János budapesti lakosnak, az eperjes—bártfai vasut ny. üzletvezetőjének a m. kir. államvasutak Gyöngyös állomásából kiindulólag Gyöngyöspata, Szurdokpüspöki, Jobbágyi és Szarvasgede, vagy Szücsi, Rózsaszentmárton, Apcz, Zagyvaszántó és Palotás községek érintésével Bágyon, Szirák és Vanyarc községek irányában a nógrádmegyei h. é. vasutak Guta állomásáig, továbbá a m. kir. államvasutak Hatvan állomásából kiindulva Hort, Gyöngyöshalász, Gyöngyös Abasár, Domszló, Verpelét és Egerszalók érintésével a m. kir. államvasutak Eger állomásáig vezetendő 0-70 méteres keskeny nyomtávu, gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt 1 évre megadta.

* **A Szegzárd—bátaszéki vasut.** A kereskedelemügyi miniszternél a szegzárd—bátaszéki h. é. vasut forgalmi ügyében Bartalcs és kir. kamarás vezetése alatt ma nagyobb számú küldöttség tisztelgett. A küldöttség soraiban a közbirtokosság képviselői mellett megjelentek Bezerédj Pál főrendiházi tag, Bezerédj Andor, Csapó Dániel, Jeszenszky István báró, Schek báró nagybirtokosok, Simoncsics Elemér dr. vármegyei főjegyző. A miniszter az urakat szívesen fogadta, a kérelem sürgős és eredményes tárgyalását helyezve kilátásba.

A nőről.

— Szellemes mondások. —

Csodálatos, hogy a mai kor, amely annyira előtérbe tolja az ént, amelyben egyes emberek minden sajnálkozás nélkül keresztezik embertársaik boldogságát; a mai kor, amely a család szentélyéből a nőt is kiszólitotta a küzdelem terére, éppen a nők keblében annyira kifejlesztette az áldozatkészséget s a szívességet, hogy a könyörület s az irgalom mindennemű ténykedésében készségesen részt vesznek; már pedig a szerencsétlenség, a betegség, az elkeseredés és a kétségbeesett szegénység kezeléséhez kivántatik a legnagyobb gyöngédség s a legfinomabb érzelem.

Szendrói.

Teremtek a férfi számára segédet, — szólt az Ur, mialatt a nőt alkotta. — Segédet, de nem urat; segédet, de nem szolgálót.

Talmud.

Lovat ne a gyalogember és nőt ne nőtlén ember tanácsára vásárolj.

Turkesztáni közmondás.

Nő és férfi közt barátság nem létezik. Szenvedély, ellenszenv, tisztelet, szeretet lehetséges, barátság lehetetlen.

Wilde Oszkár.

MŰSZAKI HIREK.

Uj robbantóanyag. A kalciumkarbid és a belőle a legegyszerűbb módon, víz hozzáadásával nyert acetilén-gáz a hozzájuk fűzött és természetesen tulszigazott várakozásnak nem feleltek meg. A könnyen előállítható acetilén-gáznak világító anyagul való alkalmazása nagyon fellendíthette az acetilén-ipart, de sok tekintetben aggodalmakra ad okot. Egy idő óta a kalciumkarbidnak más ásványi alkalmazását keresik. Legujabban robbantó anyagnak alkalmazzák. Levegő jelenlétében és gyújtóval fölrobbantva a kárid robbantó ereje a puskaporral vagy dinamittal versenyez. A robbanás levegőkamarában következik be és a meggyújtás villamos szikrával is eszközölhető. E célra a káridot szemcsésítik és aztán patronba tömik. A káridnak robbantó szerül való alkalmazása aztán a következő módon történik. A patron bádoghüvely. Ebben alul a kárid töltés van. Azután üresrész van, ahol a villamos gyújtó fekszik. A patron oldalán vasszeg van, amelylyel a víz és kárid közötti válaszfalat át lehet törni. Ha a furólyuk kész, a töltött patronat beléje helyezik és a nyilást fadugóval zárják el. Aztán a furólyukból kiálló vasszögére ütnek, amitől a víz káridra ömlik és az acetilén fejlődése megindul. A gáz részint a patronban, részint a furt lyukban levegővel keveredik, amire 5 percnyi időt engednek. Ekkor villamos szikrával meggyújtják. Ez eljárás előnye az, hogy a sziklák nem szóródnak szét, hanem

csak számtalan apró repedést kapnak és könnyen eltávolíthatók. Egy patron megtöltéséhez 50 gr. kárid elegendő és az 50 liter gázt fejleszt.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Betűtalány.

			bb
W	g	$\frac{v}{a}$	a b c
			bb

A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mellékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő f. évi szeptember hó 22. A helyes megfejtést szeptember hó 24-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás“ 37-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

é	r	e	m
r	e	g	e
o	g	e	r
m	e	r	ó

A 3 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldötték, a jutalomkönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

G. Sándor Miskolcz. Szíves ajánlatát köszönjük, de arra ez idő szerint nem reflektálhatunk. Talán a jövő évben.

F. E. Fbny. Nem felelhetünk rá teljes határozottsággal. Lehet, hogy a helyzet a politikai változások során s a teljes kibontakozás után meg fog változni. Addig csak dolgozzunk tovább esőndesen!

Csuri. Téved, a kínai anya esászárné a páva tollat nem az orra lyukában viseli.

349. sz. Ilyen megbízatásra nem vállalkozunk. Hivatásunk tiltja.

Oh, ez a hőség! Ezt mi is hangoztatjuk elégszer és lássa, verset még sem írunk róla.

F. B. Mai számunkban megjelent. Várjuk a folytatásokat!

Eleonóra Igaza van. Méltóságos czim illeti meg.

Altiszt. A cikk hangja józan és komoly ugyan, de ebben az irányban nem akarunk állástfoglalni addig, míg a bíróság nem dönt.

Több levélre és kéziratra jövő számunkban felelünk.

Kiadót ulajdonos: **Zsivkovics Antal.**

vérző szívvel, fájó, sajgó sebbel. A kapuban megállt néhány pillanatra, mintha várná, hogy vissza-hívja valaki. — Valami esodát remélt, hogy az ég, vagy föld kettényílik és egyszerre ott terem az a férfi és ölébe kapva, őt magával viszi Isten tudja hová . . .

Nem történnék esodák és ő tovább ment lelkében azzal a megoldatlan problémával, hogy feledteti fogja-e őt az a másik? . . .

Mikor a kis patak mellett elhaladt, néhány pillanatra megállt és belenézett annak tiszta vizébe. A körülíltetett szomorúfűz lombjait visszatükrözte a víz; olyan volt az, mint megannyi ölelésre vágó, hívogató kar. Pillanatra arra gondolt, hogy milyen szépen meg volna itt oldva az életének problémája? . . .

Eszébe jutott ígérete, aztán tovább ment.

És azóta folyton-folyvást megy. Egy végnélküli, czelhélküli, fárasztó kálváriajárás az egész élete.

Allig egy évre távozása után hirtől vette Dénes és Margit egybekelését. Most már meg volt oldva a probléma. — Attól kezdve megkönnyebbült. Most már legalább szabad volt neki megvetnie azt az embert, a ki őt el tudta felejteni és másnál kereste a boldogságot. Akkor aztán ő is odanyújtotta kezét az első embernek, a ki utjába akadt. Mikor magára öltötte menyasszonyi fátyolát, azzal betakarta a multat. Köny, sóhaj, panasz nélkül, fásult lélekkel, közömbös arcczal járta most már az útját, folyton-folyvást előre tekintve és sohasem hátra. Temetőt csinált a lelkébe, oda zárta be multját, édes, szép szerelmes halottját. Nagyon mélyen el volt az ott

— Margit, édes Margitom! Ne kívánj tőlem tilyent. Ez lehetetlen! Hisz tudod, szeretjük egymást, nem bírnám ki nélküle és látod . . . ő nem szeret téged . . . Mindkettőnk boldogságát tiprod össze és a magadét sem éred el vele! . . . Két kezét összekulcsolta és úgy kérte azt a kegyetlen, szívtelen leányt, aki fehér köntösében, zilált hajával, égő szemével úgy ült ott, mint maga a kegyetlen, kérelhetetlen Vérgzet.

— Ah, hát azt hiszed, hogy én nem tudnálak téged feledtetni? . . . Hát azt hiszed, hogy nélkülüled elpusztulna? . . . Ne hidd! Eleinte tudom, engem szeretett. Csak mióta te azzal a halvány Madonna arczoddal, azzal a vizes-kék szemekkel közénk álltál, azóta vesztettem őt el. Ezzel a te szenttelen, holdvilág arczoddal, nedves, szintelen szemekkel lopva, titokban, alattomosan belopódtál a lelkébe. Ne félj, ha szavát visszaadnád, könnyen tudnálak feledtetni. Ámde nem kérllek többé, nem könyörgök, sohasem értetem ahhoz.

Köntöse zsebéből egy kis üveget vett elő és odamutatta Mártának:

— Nézz ide, Mártha! Tudod mi ez? Méreg! Gyorsan ölj, halálos méreg. Számítottam arra, hogy te nem mondasz le róla! Ám legyen! Majd meglátom, lesz-e erőd hozzá, hogy az én holttestemen keresztül lépj vele az oltárhoz? . . . Majd meglátjuk, hogy fog esni neked az ő szerelmes csókja, mikor az én hideg holttestem szüntelen ott lesz köztetek? Sötét arcczal, elborult szemekkel hagyta ott az ágyat.

Mártha lelkében szörnyű harcz ment végbe. Tudta, nagyon jól tudta, hogy amit ez a szilaj,

de majd begyógyul. Tudod, hogy én erőselekü vagyok. Látod, mikor jó anyánk meghalt, akkor is én voltam az erősebb. Én vigasztaltalak, én erősíttelek, én bátorítottalak, én ápolttalak. Én voltam az, ki kamarább beletörődtem a változhatatlanba, én voltam az, ki hamarabb megnyugodtam a sors csapásában. Az én lelke erősebb, könnyebben elviseli a fájdalmat; a te lelked megtörik alatta.

Vedd őt, szeresd, légy vele boldog és boldogítsd. Igazad van, neked nem lesz nehez engem feledtetni és kárpótolni. A te erőteljes lényed hamar elfogja homályosítani az én elmősődő alakomat. Te boldogabbá fogod őt tehetni. De azt ne kívánd; hogy boldogságtoknak én is szemtanuja legyek. Még ma, még ez órában elhagyom e házat. Ne félj, tudom, alig esik száz lépésnyire tőlünk a patak és annak vize majdnem olyan biztos, mint a te üveged tartalma. Ne félj, lesz erőm azt kikerülni. Én nektek teljes boldogságot kívánok hagyni; az én hideg, szerdes arcom ne álljon köztetek. Elmegyek Erdélybe a nénémhez, tudod, hogy szeret és mindig hív magához. Lesz ismét egy szerető, édes jó anyám kárpótlásul az elvesztetekért.

Szeliden vonta magához a zokogó Margitot. Megölelte, megcsókolta és még ő erősítette. És volt ereje könnyeit visszatartani.

És ment.

Mig végighaladt a kavicsos, tágas udvaron, még egyszer visszaidéződött lelkébe eddigi életének gondatlan boldogsága. Az udvar be volt lepve illatos, fehér akácvirággal és neki úgy tetszett, mintha az egy nagy, óriási fehér szemfedő volna . . . Mintha az egész világ meg volna halva, csak egyedül ő él

szenvedélyes, fékezhetetlen lelkű leány ígér, azt kérlelhetlenül be is váltja. Világosan emlékezett rá, hogy egyszer gyermekkorukban valami játékon összekülönböztek és mert Mártha makacs volt, a tizesztendő Margit őt a patakba akarta dobni. — Ha anyjuk hirtelen közbe nem lép, ki tudja, folyhatna-e most közöttük harc egy férfiert? . . . Mártha tudta, hogy aki — bár gyermekésszel is — erős felindulásában képes másra kezét emelni, az nagy fájdalomban a maga életét sem kiméli. Mit tegyen? . . . Szereti azt a férfit szelid, tiszta, gyöngéd szerelemmel. Ha az ő lelke nem is olyan szilaj, féktelen, de szeretni azért talán még jobban tud, mint az a másik. És aki oly mélyen, olyan fönnségesen tud érezni, — a kinek érzelmel emelkedettebbek, az könnyebben is tud lemondani. Az ő lelke puhább, hajlíthatóbb, szívósabb. Ő, dacára gyöngé testalkatának, mindig erősebb volt lelkében. Mindig jobban tudott a helyzettel megbékülni, mindig hamarabb tudott a sorssal megalkudni. Ez a szenvedélyes, hajlíthatatlan lelkű, makacs leány mindenre képes! . . .

Pillanat alatt gondolta mindezt végig és pillanat alatt határozott. Erőt vett lelkén; gyorsan magára kapott valami ruhadarabot és utána futott a távozó Margitnak.

— Margit! Ne menj, jér vissza, jér, mondok valamit. Hiszen igaz, szeretem Dénest. Tudod, ugy, ahogy egy 20 esztendő, csöndes boldogságra, némi kis jóllétre vágyó, kissé számító leány szerethet. Megszoktam és megszerettem a gondolatot, hogy a felesége leszek. Kissé nehezemre esik lemondani, de ha te olyan végtelenül szereted, ha nem tudsz nélküle élni: lemondok róla . . . Fájni fog egy kicsit a seb,

Ki akar altiszti vizsgát tenni?

Az rendelje meg lapunk szerkesztőségében
a legjobb

altiszti vizsgára előkészítő
kézi könyvet,

mely könnyed modorban s élvezetes elő-
adásban, lehetőleg rövidítve, tartalmazza az
egész vizsgaanyagot.

SZÜTS JENŐ

eddig megjelent könyvei lapunk szer-
kesztőségében megrendelhetők.

Szivtörténetek, elbeszélések 2 K
Beteg emberek, elbeszélések 2 „
Vérnyomok a hóban, regény 2 „
Pokol, regény 2 „
A szerelem csődje, regény 2 „

Lapunk előfizetői bármelyik könyvet
egy korona
kedvezményes áron megszerezhetik.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

ára **3 korona.**

A „HALADÁS“ szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak azon készítmények valódiak, melyek az itt látható védjeggyel vannak ellátva.

Karánsebesi RÁCZ JENŐ

„Arany szarvas”-hoz címzett gyógyszerárában

MISKOLCZON

kaphatók 15 év óta közkezdveltségnek örvendő alatt elsorolt saját készítményei:

- Iris virágalkenőcs.** Számos hölgy áldja jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arc- és kézörnek selyempuhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer, az arcot a redőktől késő korig megóvja, egy téglly 1 kor. Hozzá Iris balzsam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Vénus arczpor, fehér, rózsás és krém színűben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
- Pyrethro Salicyl szájszessentia** néhány cseppel egyszeri szájtörléssel, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti, — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat deszficiálja és fehérre takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszerimet nem használták és fogfájás van, ajánlatk a kitűnő jó hatású (Pyrethro) svelezi fogcsepp. 1 üveg ára 50 fillér.
- Hajerősítő (balzsam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetem tanár előírása szerint készíve a hajhullást és fejbőrkoprosódást meggátolja, valamint egyéb fejhőrbetegségtől megóv és kellemes illatánál fogva szívesen alkalmazatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.
- RácZ Jenő keleti „Balzsam bajuszpedróje”** soha meg nem meg nem avasodó, zsírtmentes balzsamokból készíve, igen kellemes illatú, minden bajuszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.
- Cannabin** (tyukszembalzsam), biztos hatású és legkönnyelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sömörök kiirtására. 1 üveg ára 70 fillér.

Forgalomban van és közmegelegedéssel használják a

- Lábizzadáás ellen Salicyl Dermassant port,** 1 doboz ára 1 korona.
Szőrvesztőnek Depilatoriumot, 1 üveg 1 korona.
Rüh Crúhataka ellen) Naphtol kenőcs, 1 kis téglly 1 korona, — nagy 3 korona.
Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.
 Ugy az elsorolt, nánt egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van: kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldeték
Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva. A drága külföldi hasonmásokat, ugy mennyiségileg, mint minőségileg és olcsóságukkal fölülmúlják; ugy, hogy általános házi szerek gyáránt legjobban alkalmazhatók.
 Főraktár: Budapesten **TORÖK JOZSEF** gyógyszerterára, Király-utca 12. szám.

Czél szerűség kedvéért 2 koronán aluli megrendeléseknél kéretik a szer árárn kívül postai portóköltések fedezésére még 60 fillért a megrendeléssel egyidejűleg beküldeni.

Kisebb rendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.